

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep

0033 Oslo

Oslo, 6. desember 2017

Innspill fra Nelfo vedrørende videreutvikling av energimerkeordningen for bygninger

Nelfo er av den oppfatning at energimerking av bygg har et potensial til å bli et verdifullt og utslagsgivende beslutningsunderlag for aktører som orienterer seg i eiendomsmarkedet. Vi er imidlertid ikke udeelt positive til energimerkeordningen, da vi mener at ordningens utforming vil være avgjørende for i hvilken grad den bidrar til at brukerne får et beslutningsunderlag som gjør dem i stand til å ivareta egne behov og preferanser. Nelfo takker derfor for muligheten til å komme med innspill til mulige endringer i energimerkeordningen.

I det nedenstående gir vi utfyllende innspill til notatet «Vedlegg til invitasjon til innspillsmøte om energimerkeordningen», som ble distribuert i forkant av innspillsmøtet i regi av OED den 17. november 2017.

Nelfo ønsker en enkel og forbrukerorientert energimerkeordning

I sitt notat skriver OED at «*Mange aktører har gitt uttrykk for at energimerket gir liten nytte*». Nelfo har forståelse for at mange er av en slik oppfatning. Vi mener at dagens ordning kan fremstå som kompleks og lite forbrukerrelevant. For at energimerket skal oppleves å gi større nytte enn i dag, mener vi det vil være hensiktsmessig å gjøre noen endringer i ordningen. Disse endringene må bidra til å oppfylle følgende to kriterier:

- 1) Energimerket må være enkelt å forstå
- 2) Energimerket må gi relevant forbrukerinformasjon

Nelfo mener at kompleksiteten i dagens energimerke, med en kombinasjon av bokstav- og fargekarakter, gjør merket vanskelig å forstå. Eksempelvis vil mange forbrukere bli usikre når de står ovenfor et valg mellom en rød A og en grønn G.

Energimerket bør også oppleves å være relevant for forbrukernes egne interesser. De fleste forbrukerne ønsker seg en bolig med lave utgifter til energi. På lik linje med energimerking av hvitevarer bør også energimerking av bygg gjøre boligkjøper i stand til å bedømme hvilke alternativ som gir de laveste energiregningene, og i hvilken grad potensielle energibesparelser kan forsvare en økt investering.

Energikarakterskalaen

OED vurderer å endre energikarakterskalaen slik at alle bygg med energistandard på linje med dagens krav i byggteknisk forskrift, skal få karakteren A. Nelfo er svært kritisk til en slik endring.

Bakgrunnen for endringsforslaget er åpenbart at man ønsker å unngå at bygninger med fjernvarme skal få dårligere energikarakter enn bygg med mer effektive varmeløsninger. Ut ifra kriteriene om at 1) energimerket må være enkelt å forstå og 2) energimerket må gi relevant forbrukerinformasjon, bør OED bevare den eksisterende skalaen. Vi mener dagens energikarakter

gir et godt bilde av hva forbrukeren kan forvente seg av årlige energiutgifter, og det vil derfor være en lite forbrukervennlig endring å maskere potensielle økte energikostnader bak en utvanning av karakterskalaens øvre sjikt.

Nelfo er direkte uenig i at den foreslåtte endringen i karakterskalaen kan bidra til at energimerket vil bli mer relevant for eiere av eksisterende bygg. Dersom departementet likevel lander på at antallet trinn i en karakterskala vil ha betydning for incentivet til å gjennomføre energi-effektiviseringstiltak, kan skalaen fint suppleres med flere bokstaver i alfabetet. Det er overhodet ingen grunn til å vanne ut skalaens øvre sjikt for så å fjerne et særdeles godt incentiv til å strekke seg lengre enn dagens forskriftsstandard.

Nelfo vil også bemerke at vi stiller oss uforstående til følgende formulering i notatet fra departementet:

«Departementet ber også om synspunkter på om det kan redusere problemet med at lokale oppvarmingsløsninger blir valgt, særlig i nybygg, på bekostning av gode kollektive løsninger som f.eks. fjernvarme, på grunn av energimerket.»

Vi kan ikke forstå hvorfor departementet vurderer det som et problem at forbrukerne velger lokale oppvarmingsløsninger, så lenge valget bidrar til rasjonell energibruk og er i tråd med allmenne og private interesser.

Oppvarmingskarakteren

Det hersker i dag stor usikkerhet blant alle interessenter i eiendomsmarkedet om hva som er hensikten med og betydningen av oppvarmingskarakteren.

I energilovens forarbeider står det at *«Dette merket skal gi en visuell fremstilling av hvor stor del av bygningens oppvarmingsbehov og varmtvannsbehov som kan dekkes med fornybare energikilder.»*¹ I notatet fra OED er dette endret til *«Hensikten med oppvarmingskarakteren er å fremme fornybare løsninger som i tillegg samspiller godt med energisystemet.»* I notatet skriver OED også at *«Elektrisk oppvarming er i all hovedsak fornybar i Norge, men gis rød karakter siden det belaster kraftsystemet.»*

Nelfo er kritisk til begrunnelsen for hvorfor det gis en negativ karakter til bygg som bruker fornybar elektrisitet. Vi kan ikke forstå hvilken miljømessig, brukermessig eller markedsmessig relevans det har at man «belaster kraftsystemet». I så tilfelle burde man også straffe bygg med fjernvarme for belastning av fjernvarmeforsyningen og bygg med biokjel for belastning av bioressurser.

Nelfo vil hevde at bruk av elektrisitet til varmeformål kan samspille utmerket godt med energisystemet. Fleksibel bruk av elektrisitet til oppvarming kan bidra til økt utnyttelse av tilgjengelig kapasitet i overføringsnett, bedre utnyttelse av tilgjengelig nasjonal produksjonskapasitet, samt økt nytte av tilgjengelig utvekslingskapasitet.

I motsetning til energikarakteren mangler oppvarmingsmerket uansett en objektiv referanse. Merkets utforming kan spores tilbake til politiske føringer som er av mindre interesse for forbrukerne. Skal merket ha noen nytte for aktører i eiendomsmarkedet må det baseres på objektive kriterier, forankret i brukerinteresser.

---

¹ Ot.prp. nr. 24 (2008-2009) Om lov om endringer i lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m

Oppvarmingskarakteren oppfyller altså ikke kriteriene om at 1) energimerket må være enkelt å forstå og 2) energimerket må gi relevant forbrukerinformasjon. Nelfo anbefaler derfor at OED fjerner oppvarmingskarakteren i utformingen av energimerket.

Energimerking av flerbolighus

I notatet etterlyser departementet innspill på om det skal åpnes for å energimerke flerbolighus samlet. Nelfo mener at det av ressurs hensyn bør åpnes for samlet energimerking som et frivillig alternativ til dagens individuelle energimerking av hver boenhet. Det bør imidlertid fremkomme tydelig av energiattesten hvorvidt energimerkingen er foretatt separat for hver boenhet, eller samlet for hele bygningen.

Manglende energimerking av yrkesbygg

Departementet ønsker synspunkter på om andre eventuelle justeringer i innretningen av ordningen vil kunne bidra til større etterlevelse. Nelfo mener at det å endre energimerket slik at det utelukkende baserer seg på objektive kriterier forankret i brukerinteresser vil øke nytten av energimerket, noe som igjen vil øke etterlevelsen av energimerkeplikten. Utover dette er vi også positive til den opptrappingen av tilsynsvirkomheten som NVE har varslet. Vi mener økt tilsyn vil være et effektivt virkemiddel for å øke etterlevelsen hos eiere av yrkesbygg.

Kompetansekrav for eksperter

Nelfo mener det bør stilles krav til formell kompetanse og relevant erfaring hos eksperter som skal gjennomføre energimerking. Vi mener imidlertid at dagens krav om ingeniørkompetanse for å energimerke yrkesbygg må endres. Tekniske ledere i VVS, elektro og byggebransjen, med fagbrev, lang praksis og teknisk fagskoleutdanning, samt spesialisering innen energirådgivning, er etter vår mening meget godt kvalifiserte til å utføre energimerking av de fleste typer yrkesbygg.

Å bredde ut dette kravet vil gi et vesentlig større korps av kompetente (og også interesserte) fagpersoner, som kan bidra til å løfte utbredelsen av energimerking av yrkesbygg.

Valg av systemgrense

I tråd med våre øvrige innspill mener Nelfo at også valg av systemgrense må bidra til at 1) energimerket må være enkelt å forstå og 2) energimerket må gi relevant forbrukerinformasjon.

Både systemgrensene «beregnet netto energibehov» og «beregnet levert energibehov» er forankret i NS3031, og kan således vurderes som objektive og teknologinøytrale grunnlag for fastsettelse av energikarakter. Men ettersom de færreste brukere av bygg har noe bevisst forhold til begrepet «beregnet netto energibehov», er det ikke forbrukerrelevant å forankre energimerket i denne systemgrensen.

Det er innlysende at det er forbrukerrelevant informasjon å få vite om bygningen har et effektivt varmesystem. Om bygningen er utstyrt med varmepumpe, biokjel, eller om oppvarmingen baseres på fjernvarme, vil dette ha stor innvirkning på energiregningene. Et enkelt og forbrukerorientert valg av systemgrense vil derfor være å fortsette med levert energi.

Denne systemgrensen gir den beste indikasjonen på hva brukerne må forvente å måtte kjøpe av energi og tilhørende energikostnader.

Med vennlig hilsen

Nelfo

Tore Strandskog
Direktør næringspolitikk